

GHF- Gästrikeidrottens Historiska Förening

Nr 2 november 2003 - Sekreterare Bo Nordlund, Strömsborgsvägen 8, 802 66 Gävle

— Redaktör och ansvarig utgivare: Kaj Annebrant, Sandviken —
e-post: kaj.annebrant@sandnet.se

RF 100 år i Gävle-Hofors-Sandviken-Ockelbo

NHL-spelaren Andreas Johanssons Tre Kronor-tröja och Folke Janssons paddel var några sevärdheter, då en lokal utställning inom RF 100 år ordnades i Hofors bibliotek 2-20 juni.

Kulturhusens Dag i Sandviken

Vår förening har under året varit engagerad i Riksidrottsförbundets 100 år. 12 april invigdes utställningen *Idrottsglädje och Idrottshjältar* i Läns museet Gävleborg. 2 juni, dagen efter det utställningen hos läns museet stängts var det dags för en lokal utställning i Hofors.

I september och i november har lokala utställningar ordnats i Sandviken och i Ockelbo.

Kulturhusens Dag firades 7 september på Jernvallen och Strömvallen. En tjuvstart gjordes på Norra idrottsplatsen i Sandviken lördag 6 september i halvtidspausen, då Högbö AIK spelade match mot Islingby i division III i fotboll.

Hedersgäster var: Egon Sundberg, 92 år, Walter Nyström, 87 år, Sebastian Falk, som vann ett SM-guld allround på skridskor på Norra ip 2002 och Lars "Knatten" Olsson, vår bandykung.

Ordföranden har ordet

Verksamheten har under det senaste året ägnats åt förberedelser och arrangemang för firandet av RF:s 100-årsjubileum. Vår förening har gjort en rejäl insats genom ett flertal personer som bör nämnas med namn. Föreningen utsåg redan förra året Kaj Annebrant och Anders Eriksson som kontaktpersoner för förberedelsearbetena. Vid vår största insats, på Länsmuséet i Gävle från den 12 april till den 1 juni, var förutom dessa två ovan nämnda som drog det tyngsta lasset, nästan alla i vår styrelsen delaktiga.

Nästa arrangemang var i Hofors på Biblioteket från 2 juni och i två och en halv vecka över pingsthelgen. Här var Inga Lisa Eriksson och Lasse Wikström ansvariga med den äran.

Så blev det Sandvikens tur med arrangemang på Folkbiblioteket i Folkets Hus den 1-20 september. Här svarade Lennart "Klangen" Andersson, Lasse Blomgren och Bruno Moström samt sist men inte minst bibliotekarie Kjell Nyberg, anställd på Biblioteket, för arrangemanget. Fullt godkänt!

Och tack till Kjells chef som lät honom göra utställningen på arbetstid.

Sedan var det dags för Kulturhusens Dag 7 september på Jernvallen och Norra Idrottsplatsen i Sandviken, som båda fick en kulturminnesskylt tillsammans med 98 andra

idrottsplatser runt om i Sverige. I det här arrangemanget var det Kaj som åter gjorde en perfekt insats biträdd av Lasse Blomgren. Framförallt Jernvallendagen blev mycket lyckat och får troligen en årlig fortsättning med Öppet hus och prova-på för föreningarna.

I Gävle fick Strömvallens idrottsplats en kulturminnesskylt. Där höll Anders Eriksson och Bo Nordlund i arrangemanget, som blev mycket bra. Lars-Vidar Ström hade del i programmet i och med en film om Strömvallens invigning 1923.

Sedan återstod en utställning i Ockelbo med omnejd. Där pågick arrangemanget den 10-23 november i en f.d. färghandel mitt i Ockelbo centrum. Ansvariga är Karl-Otto Aspgrén, vår man i Norrsundet, och Lennart Backhouse och Bert Johansson, båda Ockelbo. 1000 besökare togs emot.

Som helhet skulle jag vilja säga, att om man jämför med en del andra distrikt i Sverige så har vi genomfört RF:s 100 år på ett mycket bra sätt, haft goda medhjälpare och framförallt har vi haft en fin publik som tittat på våra utställningar. Vi kan vara mycket nöjda.

Som avslutning vill jag till GHF:s styrelse framföra mitt hjärtliga tack för uppvaktningen på min 85-års dag. Det värmdes att en stor del av styrelsen infann sig denna dag.

HELGE RASK

Idrottsglädje och Idrottshjältar

Invigningen av vår utställning Idrottsglädje och Idrottshjältar på länsmuséet i Gävle lördagen den 12 april blev en succé. Vi räknade till 250 och 300 besökare, och det gladdes inte minst de hedersgäster som var i fokus den stora dagen.

Vår ordförande Helge Rask (bilden) har bakom sig: Lars Björklund, ordförande

i Gästriklands Idrottsförbund och invigningstalare, "Stöveln" Öberg, Torvald Åkerlöf och Leif Lindqvist. Vi presenterade också Nell (Sjöström) Ersson, Walter Nyström, Sigge Parling, Tord Lundström, Anders Bergström, Annika Folcke, Gösta "Sågmyra" Bergkvist, Annika Larsson och Gustav Björkman.

Styrelsen i GHF och ytterligare några medlemmar var på plats varje dag och hjälpte besökare till rätta. Det gav oss goda kontakter med många idrotts- och historieintresserade samt ett antal nya medlemmar, både enskilda och föreningar. Men vi vill bli än flera.

Innehåll

- 1 Riksidrottsförbundet 100 år
- 2 Idrottsglädje och Idrottshjältar
- 3 Verksamheten i bilder
- 4 Posa Serenius på årsmötet
- 5 Ove Berg och Erik Östblom
- 6 Lokal utställning i Sandviken
- 7 Kulturhusens Dag på Jernvallen
- 8 Sigge Parling och VM 1958
- 9 Inga gästrikar i Paris-VM
- 10 Sandvikens Atletklubb 60 år
- 11 Nyaböcker om idrott
- 12 Gefle IF-SAIK - en klasskamp?
- 13 Riksronden
- 14 Riksronden
- 15 Gävle Skidkamrater 30 år
- 16 Vi vill ha nya medlemmar

Verksamheten i bilder

Foto: KAJ ANNEBRANT

Café Rettig

Vi från GHF, främst Kaj Annebrant, Anders Eriksson och Nils Frölander, tillsammans med Lena Björk, Sisu Idrottsutbildarna, och RF-ambassadör Linda Lundmark hade ett samarbete med Gun Lindkvist, Läns museet Gävleborg, och andra museifolk. Vi disponerade hela Café Rettig och en del av foajén, där vi bland annat visade idrottsfilmer.

Läns museets foajé

I fyra montrar presenterades några höjdpunkter i Gästriklands idrottshistoria: Clarence von Rosens pokal, Ricken Johanssons silverskridskor från OS i London 1908, Guld-Henry OS-tävlingslinne från London 1948, då Henry vann 1 500 meter, Walter Nyströms bragdmedalj (1952), Stöveln Öbergs VM-guld i ishockey och hans gula mössa samt Kabompokalen som Torvald Åkerlöf fick som bäste svensk i en landskamp mot Finland.

Guldträffen 16 april

Ett 60-tal gästrikeledare med distriktets eller Riksidrottsförbundets högsta utmärkelse kom till Idrottsglädje och Idrottshjältar, följde sedan med till Folkets hus och lyssnade på Johan Stark, sportchef i Ockelbo Basket, och Helge Rask – idrottsledare sedan 1930-talet samt bjöds på en mat av Gästriklands Idrottsförbund med anledning av RF:s 100-årsjubileum. Thore Söderström, till vänster, Tage Malmberg och Stig Karlsson representerade ishockeyn.

Idrottskafé med Per-Olov "Posa" Serenius

Posa underhöll ett 80-tal personer i Per Erikssonsalen i läns museet efter GHF:s årsmöte. Han visade film, berättade minnen från 27 aktiva år som isracingsåkare - 30 tävlingar med resor på upp mot 5000 mil varje år..

Han har klarat sig undan med 15-20 stygn och tycktes inte inne på att lägga av på länge än.

Han erövrade sitt 15:e SM-guld i år, har två individuella VM-segrar, tre lagguld och många andra stora meriter – och massor av fina minnen, som han gärna delar med sig av. Han fick också stort bifall under och efter sitt framträdande.

Årsmöte 23 april

Styrelse 2003:

Ordförande Helge Rask, Valbo,
vice ordförande Anders Eriksson, Gävle
sekreterare Bo Nordlund, Gävle, och
kassör Rune Holmgren, Storvik.

Ledamöter:

Kaj Annebrant, Sandviken, och
Inga-Lisa Eriksson, Hofors.

Adjungerade i styrelsen:

Lars Blomgren, Sandviken, och Nils
Frölander, Gävle.

Arkivarie:

Lennart "Klangen" Andersson, Sandviken.

Per-Olov "Posa" Serenius

Diplom:

Kungsgårdens SK, 80 år (Allan Olsson), Stensåtra IF 60 år (Bengt Karlsson), Hamrångefjärdens IK 75 år (Karl-Otto Asp-gren), Sandvikens Atletklubb 60 år (Arne Norrback), Tifring 80 år (), Jäderfors SK 60 år (Sture Sörqvist), Hofors Kanotklubb 60 år (Folke Jansson) och Boxningsklubben Falken 75 år (Sören Antman).

Sandvikens Kågelklubb 60 år och Sandvikens Segelsällskap 90 år fick också diplom.

Hoforsidrotten i bilder

Lokal utställning RF 100 år i Hofors
2-20 juni.

Gästrikedrottens Historiska Förening,
Gästriklands Idrottsförbund och
samverkande Hoforsföreningar.

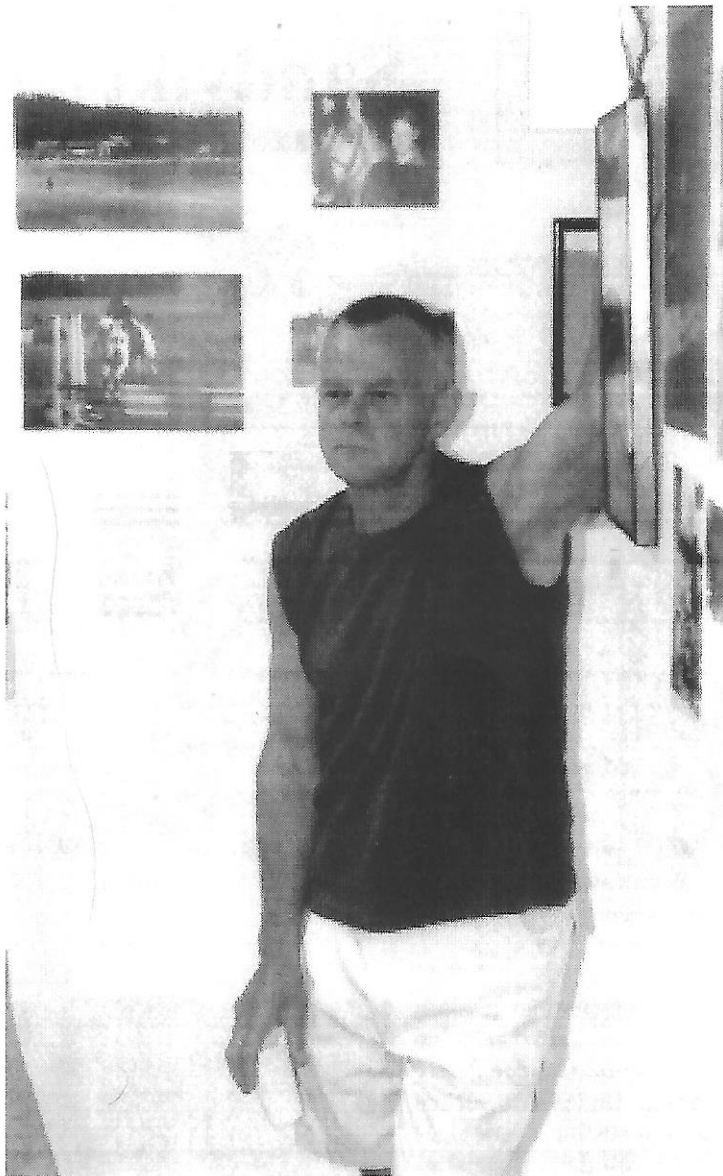
Invigningstalare var Torbjörn Jansson,
ordförande i Hofors kultur- och fritidsnämnd,
som hade många besökare omkring sig. Och
visst har hoforsarna mycket att vara stolta över. I
bilder och text presenterades ett urval av det
som gjort Hofors känt.

Hofors AIFs fotbollslag med bland andra Hofors-
Lasse Eriksson, World Cup i rinkbandy, kanot
med Hofors-Lasse Andersson och många flera,
friidrott med Ove Berg och talangen Nuulu Ndi-
wabwe, NFL-proffset Andreas Johanssons Tre
Kronor-tröja och mycket annat.

Häggpriset, som Hofors AIF erövrade för evigt
efter 25 DM-år, var en stor sevärdhet. Det skänk-
tes av Gunders Amerikavänner och gick till HAIF,
som samlat mest DM-poäng.

Erika Rooth, en av Europas bästa endurotjejer,
presenterades även i Hofors bibliotek.

Inga-Lisa Eriksson, GHF, och Lars Wickström,
Hofors AIF, svarade för utställningen. De hade
god hjälp av bland andra Folke Jansson och an-
dra föreningsmänniskor.

Hedersgäst: Ove Berg, Hofors AIF, olympier i Mexiko 1968 med
SM-guld på 800 meter 1968 och 1969.

Hedersgäst:
Erik Östblom som tävlade
i speedway och isracing
samt vann SM. Erik
deltog bland annat i en
landskamp i speedway
mot Norge på Jernvallen
i Sandviken 14 juni 1953.
Sverige vann med Varg-
Olle Nygren som bäste
och Erik som näst bäste
svensk.

Sandvikenidrotten

1-21 SEPTEMBER I FOLKBIBLIOTEKET

Jan Rydstrand, SAIK, Roland Grönberg och Egon Sundberg, SIF, lyssnar under invigningen.

Lennart "Klangen" Andersson, Lars Blomgren och Bruno Moström fick hjälp av bibliotekarie Kjell Nyberg att göra en mycket bra utställning på biblioteket i Folkets hus. Invigningen hade lockat många idrottsvänner, bland andra 92-årige Egon Sundberg (sittande till höger). SAIKs veteranklubb var också mycket väl företrädd.

Åsa Wirén Jonsson, bibliotekschefen, hälsade välkommen tillsammans med Lars Blomgren. I anslutning till det läste också "Klangen" en lämplig dikt. Gästerna bjöds på förfriskningar och tog sig tid att titta på bilder och text på de många skärmar.

Utställningen blev givetvis en mycket uppmärksam samlingspunkt under de tre veckorna. Under sista veckan visades idrottsfilmer varje eftermiddag, och det var uppskattat.

Många föreningar bidrog med vimplar till FH-utställningen. Idrottsredskap av olika slag fanns också med. Bland annat Nell (Sjöström) Erssons spikskor från Helsingfors-OS 1952. Nell var Gästriklands första kvinnliga olympier.

Kulturhusens Dag

SÖNDAG 7 SEPTEMBER

Vi samarbetade med Arena Jernvallen, kultur- och fritidskontoret och Jernvallens föreningar i ett Öppet hus ett 20-tal deltagande föreningar. En arbetsgrupp förde fram olika idéer och visst skapades en mycket positiv och tilldragande miljö under Kulturhusens Dag.

Hoforsidrotten i bilder

Lokal utställning RF 100 år i Hofors
2-20 juni.

Gästrikedrottens Historiska Förening,
Gästriklands Idrottsförbund och
samverkande Hoforsföreningar.

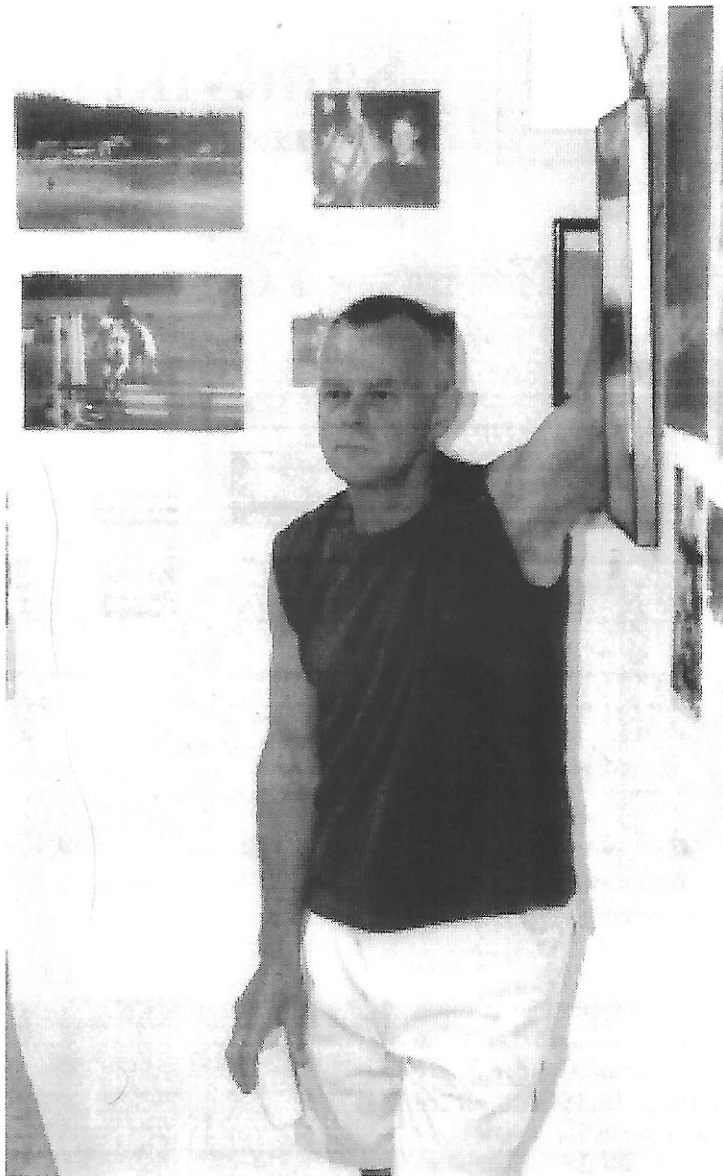
Invigningstalare var Torbjörn Jansson,
ordförande i Hofors kultur- och fritidsnämnd,
som hade många besökare omkring sig. Och
visst har hoforsarna mycket att vara stolta över. I
bilder och text presenterades ett urval av det
som gjort Hofors känt.

Hofors AIFs fotbollslag med bland andra Hofors-
Lasse Eriksson, World Cup i rinkbandy, kanot
med Hofors-Lasse Andersson och många flera,
friidrott med Ove Berg och talangen Nuulu Ndi-
wabwe, NFL-proffset Andreas Johanssons Tre
Kronor-tröja och mycket annat.

Häggpriset, som Hofors AIF erövrade för evigt
efter 25 DM-år, var en stor sevärdhet. Det skänk-
tes av Gunders Amerikavänner och gick till HAIF,
som samlat mest DM-poäng.

Erika Rooth, en av Europas bästa endurotjejer,
presenterades även i Hofors bibliotek.

Inga-Lisa Eriksson, GHF, och Lars Wickström,
Hofors AIF, svarade för utställningen. De hade
god hjälp av bland andra Folke Jansson och an-
dra föreningsmänniskor.

Hedersgäst: Ove Berg, Hofors AIF, olympier i Mexiko 1968 med
SM-guld på 800 meter 1968 och 1969.

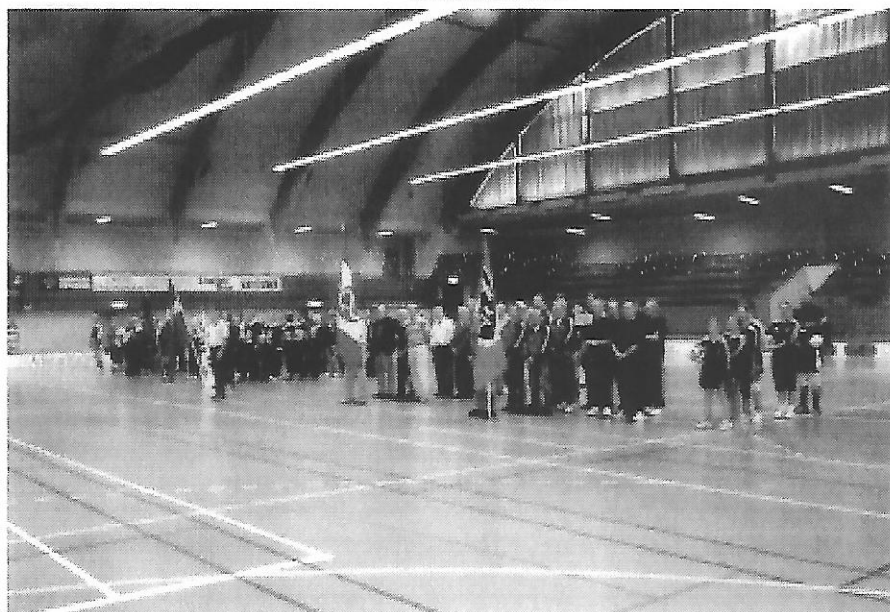
Hedersgäst:
Erik Östblom som tävlade
i speedway och isracing
samt vann SM. Erik
deltog bland annat i en
landskamp i speedway
mot Norge på Jernvallen
i Sandviken 14 juni 1953.
Sverige vann med Varg-
Olle Nygren som bäste
och Erik som näst bäste
svensk.

idrottshistoriska platser

"Jernvallen är intressant för sin sporthall som är intakt utvändigt. Jernvallen är en plats där bruksidrotten gick in i modern tid från 1937 och fram till våra dagar med elitidrott, allsvensk fotboll, bandystorheter, VM-arena i fotboll. Anläggningen var stor för sin tid och är fortfarande en mycket välutnyttjad anläggning."

(Riksantikvarieämbetet)

Foto: LARS BLOMGREN

Ceremonin i Jernvallens idrottshall (invigd 1937) inleddes med inmarsch i A-hallen till musik. Lars Björklund, ordförande i Gästriklands Idrottsförbund, talade och överlämnade en skylt till Sven-Olof Sundqvist, ordförande i kultur- och fritidsnämnden, och arenachefen Kent Östling.

Det skedde till trumpettoner från ungdomar i Kulturskolan och inför några hundra personer. I gruppen hedersgäster fanns Heléne Gunnarson, företrädare för Sandvik AB, som inför sitt 75-årsjubileum 1937 byggde Jernvallen och drev idrottsplatsen till 1960.

Elever från gymnasiets medialinje videofilmade invigningen och delar av programmet. Dagen lockade runt 500 personer till prova-på-aktiviteter:

Handboll, volleyboll, tennis, bangolf, olika slag gymnastik, bordtennis och bangolf samt en frågepromenad.

Sandvikens Atletklubb bjöd på uppvisningar med bland andra SAIKs bandydamer. IBK Albas träningssturnering i innebandy drog även åskådare, och SIFs veteranklubb fanns i Kajutan, där det visade fotbollsfilm från de stora åren.

I Arena Jernvallens ishall tränade lag från distriktet hela dagen.

I arbetsgruppen: Lars Blomgren, Sandvikens Idrottsråd, Sven Eriksson, Korpen, Lennart Liljedahl, IBK Alba, Ingrid Fänjemo, Sandvikens GA, Hans Bergman, Sisu, och Linda Lundmark, RF-ambassadör hos Gästriklands Idrottsförbund.

Strömwallen hedrad som kulturminne

En av de 100 olika idrottsplatser, som Riksidrottsförbundet under sitt 100-årsjubileum hedrade med kulturminnesmärke var Strömwallen. Vid ceremonin söndag 7 september överlämnade ordföranden i Gästriklands Idrottsförbund Lars Björklund inskriptionen till Gävle kommuns företrädare Mats Öström. Tavlan skulle sedan anslås på Strömwallen.

Två knattefotbollslag visade under dagen vad Strömwallen i modern anda står för.

Gästriklands Idrottshistoriska Förening arrangerade i samarbete med Gävle Gille den idrottshistoriska dagen på Strömwallen. Anders Eriksson hade tagit fram en fotoutställning. Några hundra besökare kunde där följa Gävle-

idrottens och särskilt Strömwallen historia från begynnelsen fram till i dag.

Bo Nordlund presenterade utställningen och gjorde i sitt anförande nedslag i Strömwallens mångsidiga historia. Tack vare modern videoteknik kunde Lars Vidar Ström visa en unik film, fotograferad vid Strömwallens invigning 1923.

Gävle Gilles representant arkitektexperter Gärd Folkedotter guidade utanför Strömwallen och berättade om idrottsplatsens arkitektur. Hon uppehöll sig särskilt vid en analys av statyn "Löparen", som Gunder Hägg inspirerade Gävle till under friidrottens storhetstid på 1940-talet.

BO NORDLUND

Sigge fick en reseskrivmaskin

BLEV INTE RIK PÅ VM-SILVRET 1958

Allt var inte bättre förr – åtminstone inte för idrottsmännen. De svenska silverhjältarna i fotboll 1958 fick en reseskrivmaskin eller en TV som tack.

Det berättade Sigge Parling, 73 år, inför ett 50-tal åhörare under moderklubben Forsbacka Idrottsklubbs Nostalgiaften i klubbhuset på Mariehovs idrottsplats.

Och segerpremien i allsvenska Djurgården, där Sigge var lagkapten och tog SM-guld 1959 (och 1955) var 100 kronor. Den chans – ett proffskontrakt med en italiensk klubb, som var nära för Sigge 1960 gick om intet, när spelarimporten snöpligt förbjöds.

Året efter, när Sigge var på väg hem med silvermedalj från bandy-VM i Norge, läste han i Idrottsbladet att spanska storklubben Real Madrid tänkte värva honom men hörde sen inget och blev spelande tränare i Gefle IF 1963 efter några säsonger år i Sirius.

Sigge var senare spelande tränare i Sandvikens AIK, och cirkeln slöts. Han spelade i SAIK som 16-åring och fram tills att han värvades av Djurgården 1949. Han träna-

de före det med Sandvikens IF, som var Forsbackabornas lag inte SAIK, den stora arvfienden i bandy.

- "Du går in i A-laget direkt."

Det sa storspelaren Fred Eklöf under vårträningen med SIF. Men Siggas svåger, "Linkan", spelade i SAIK och lockade dit unge bolltalangen från Forsbacka, som också ställde sig i SAIKs mål i bandy. Under djurgårdsåren spelade han för Forsbacka i bandy och gjorde landslagsdebut 1950.

Han är inte imponerad av fotbollsallsvenskan i dag. Ett bevis är klubbagens problem ute i Europa. Och om man som Sigge spelat mot Pelé, klassats som en av de bästa halvbackarna i VM, är Stor Grabb i fotboll (och bandy) och spelat 196 allsvenska matcher samt 39 landskamper är det bara för oss andra att hålla med. Sigge är en duktig berättare med sinne för goda historier.

KAJ ANNEBRANT

Bandykämpar i Forsbacka IK. Gösta Groth, till vänster, "Jompa" Andersson, Sigge Parling, John Sjöberg och Torvald Åkerlöf. Gösta minns när han 1951 ersatte Erik Timmerholm i en seriefinal mot Bollnäs GIF på Strömwallen inför 8/246 åskådare - gästrikerekord än i dag.

Forsbacka Idrottsklubb 1918-

Men en första Forsbacka Idrottsklubb bildades redan 1899, då "intresserade för skidsporten" samlades å gamla Laboratoriet i Forsbacka med inspektör August Östergren som ordförande Axel Fornander som sekreterare.

Forsbacka IK bildades sedan och levde fram till 1909.

Söndagen 12 februari 1899 ordnades en utflykt på skidor. Skidor inköptes. Insamlingslistor användes för att få pengar till inköp av priser. Bruksdisponent Kristian W. Lundeberg finns som första namn på en lista. Han skänkte 15 kronor.

Ett par skidor kostade sex kronor, ett par lappskor tre kronor.

FIK hade 1901 28 medlemmar och en omsättning på 94:80.